

Двобій

20

на сцені Театру російської драми

Олександр Бондаренко у виставі «Блоха у вусі» за Ж.Фейдо. Режисер А.Віднянський. Київський театр імені Лесі Українки.

У п'єсі Жоржа Фейдо «Блоха у вусі» все так, як і має бути в класичній комедії ситуацій, в бій з якою вступили постановники однойменної вистави в Київському театрі ім. Лесі Українки режисер Атілла Віднянський і художник Сергій Маслобойщиков та основний склад акторів. Хто ж став переможцем в цьому двобойі?..

Відкривається завіса, й зі сцени, крім диму і музики, на нас починає впливати «метафоричність» та «образність» сценографії. Уже на другій хвилині вистави починаєш розуміти, що тебе разом з кріслом підняли вгору та ще й догори ногами; адже дія відбувається «на стелі», про що як-

раво свідчить частина декорації — вмонтована в сцену велика люстра з багатьма вогнями (до речі, протягом дії статична, на перший погляд, декорація за допомогою безсловесних персонажів — служників та сценічного кола починає рухатись, ділитися на частини, перетворюючись на очах у декілька окремих, більш камерних «світильників»-номерів готелю, адже дія переноситься з будинку Шандебізів до «розпусного» готелю). Враження таке, немов завіса, відкриваючись, підняла зі стелі шар пилу і під ним ми побачили цілу галерею постатей, які ожили і почали нахабно гратися в людей. На їхніх костюмах (кольори — всі можливі відтінки коричневого), здається, теж лежить шар сірого пилу. Їм так багато років, вони з іншого світу, з красивої, веселої, відчайдушної епохи, яка чи

Олександр Гайдук

то під впливом часу, чи то через якийсь страшний вибух зникла, сховалася під попелом, але колись з'явиться знову. А щоб у нас не виникло сумнівів з цього приводу, в кінці вистави слуги виносять на сцену величезний торт з написом «1900». Так ось воно після чого настало це страшне ХХ сторіччя!.. А все так весело починалось...

Але за сценографічно-костюмними метафорами та символами йде намагання режисера (акторів) вибудувати серед цілком доречних біганини та «кривляння» психологічні етюди (і нащо це?), вишуковуючи їх у п'єсі, яка за всіма законами жанру геть чисто їх позбавлена. В цій площині «боротьби» актори розділилися на дві команди. Одна з них наполегливо намагалася збудувати на кону комедію характерів (Д. Бабаєв — Віктор-Емануель Шандебіз, Т. Назарова — Раймонда Шандебіз, О. Комаров — Етьєн), прагнучи існувати в «нормальному» психологічному театрі, не дозволяючи собі якихось там «фарсово-стьобових» прийомів. Друга команда (О. Бондаренко — Каміль Шандебіз, Д. Лаленков — Ромен Турнель, Н. Доля — Люсьєна, М. Рушковський — Огюстен Ферайон, Г. Дрозд — Дон Карлос) створює характери-маски за допомогою більш загострених, гротескних форм вибудованої режисером умовності. Врешті-решт все це призводить до певного «землетрусу», і разом зі стільцями, подушками, торшерами та академічними артистами починають хитатися жанри, стилі, смаки; плакати від сміху глядачі та сміятися крізь сльози критики.

А може, це і є одвічний експеримент, пошук, намагання віднайти новий жанр?

Захопившись експериментом, постановник майже не звернув уваги на таку важливу річ, як лінія двійників Шандебіз-Пош, на якій будується майже вся друга половина п'єси. Різниця між героями полягає тільки в зміні міміки артиста Д.Бабаєва. Але весь час «кривлятися», напевне, важко, тому не відразу розумієш, хто в цю мить на сцені — поважний господар страхової компанії чи гарсон з «веселого» будинку.

Під кінець вистави все це так заморожує глядачів та виконавців, що перевагу віддаєш п'єсі. Адже автору п'єси, покликаної віртуозно заплутати сюжет, а потім розставити все по місцях, безперечно, це вдалося.